

Aspecte juridice privind responsabilitățile cetățenilor cu privire la protecția mediului

Prof. univ. dr. Mihnea Claudiu Drumea

expert calitate educație juridică

<https://infolex.snsh.ro>

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsh.ro

www.poca.ro

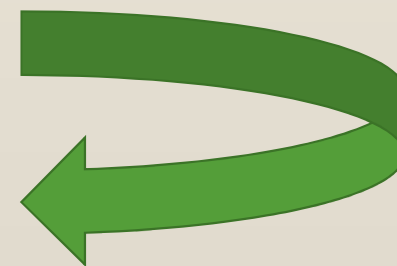
UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

Noutate în fenomenul criminalității

Criminalitatea ecologică

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsh.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente

Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

Legea protecției mediului-în Dreptul Românesc

definește mediul

ca

- “un ansamblu de condiții și elemente naturale ale Terrei: aerul, apa, solul, subsolul, aspectele caracteristice ale peisajului, toate straturile atmosferice, toate materiile organice și anorganice, precum și ființele vii, sistemele naturale în interacțiune, cuprinzând elementele enumerate anterior, inclusiv unele valori materiale și spirituale, calitatea vieții și condițiile care pot influența bunăstarea și sănătatea omului”.

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsh.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

Prin Legea Protecției Mediului, statul recunoaște oricărei persoane dreptul la un mediu sănătos și echilibrat ecologic, garantând în acest scop:

- accesul la informația privind mediul, cu respectarea condițiilor de confidențialitate prevăzute de legislația în vigoare;
- asocierea în organizații pentru protecția mediului;
- consultarea în procesul de luare a deciziilor privind dezvoltarea politicii și legislației de mediu, emiterea actelor de reglementare în domeniu, elaborarea planurilor și programelor;
- dreptul de a se adresa, direct sau prin intermediul organizațiilor pentru protecția mediului, autorităților administrative și/sau judecătorești, după caz, în probleme de mediu;
- dreptul la despăgubire pentru prejudiciul suferit;

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsh.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Ministerul Justiției

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iFOLex (POCA/491/126354)

”Legea pentru vanat” (1874)

Reglementa

dreptul la vanatoare,
stabilind perioadele de oprire
a vanatorii si chiar prohibitia
totala a acesteia pentru
unele specii, vanatoarea
putand fi efectuata numai cu
pusca sau calare.

iFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsh.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

În **1881** este adoptat primul **Cod Silvic** al României prin care se instituie reglementarea de ansamblu a regimului de exploatare a tuturor pădurilor și, pentru prima oară, necesitatea igienizării unor păduri, indiferent de proprietar.

O serie de măsuri vizând protecția unor factori naturali au fost fixate prin **Legea Sanitară din 1885**. În baza acestor prevederi s-a elaborat și s-a adoptat, la 24 septembrie 1894, **Regulamentul pentru industriile insalubre**.

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsh.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

- **Condițiuni generale pentru exploatarea pădurilor statului (11 iunie 1896) și Legea pentru crearea unui fond necesar pădurilor, menținerii coastelor și fixării terenurilor pe moșiile statului (16 mai 1900), care prevedea, la insistențele unor oameni de știință ca Ion Ionescu de la Brad sau Grigore Antipa, reglementari privind tăierea rațională și regenerarea unor păduri rezervate în scopul apărării solului de eroziuni.**
- **Tot în această perioadă s-au instituit și o serie de reguli importante privind pescuitul în apele României.**

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsh.ro

www.poca.ro

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

În 1919, Sfatul Național de la Sibiu, **Legea agrară**, care a adoptat prima măsură legislativă pentru protecția naturii, motiv pentru care este considerată drept prima măsură legislativă românească pentru protecția naturii

7 iulie 1930 a aparut prima **Lege pentru ocrotirea monumentelor naturii** (Rezervatia Retezat), care a fost completată, în 1932, cu noi articole și două regulamente.

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsh.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente

Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

Dupa cel de-al doilea razboi mondial,

Problemele generale ale protecției și conservării naturii au fost tratate în contextul dezvoltării economico-sociale planificate și ale regimului politic totalitar. Un decret (nr. 237 din 1950) privind protecția naturii declara ca ”ocrotirea naturii este considerată o problemă de stat”. Comisia pentru ocrotirea naturii este reorganizată și plasată sub autoritatea Academiei Române. La nivel local, această problemă a fost încredințată consiliilor populare teritoriale. Dar noua atitudine față de bunurile societății a încurajat mai mult risipa decât rationalizarea consumului și eficiența economică. Actul răspunderii sociale în domeniul protecției mediului și folosirii cât mai eficiente a resurselor naturale nu a fost corelat cu sistemul de interese colective și individuale. Preocuparea permanentă pentru ridicarea nivelului de cunoaștere științifică a mediului natural de către toți membrii societății, s-a izbit de lipsa de realism a deciziilor politice centralizate care, în fapt, s-a repercutat negativ asupra mediului și oamenilor în general.

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsh.ro

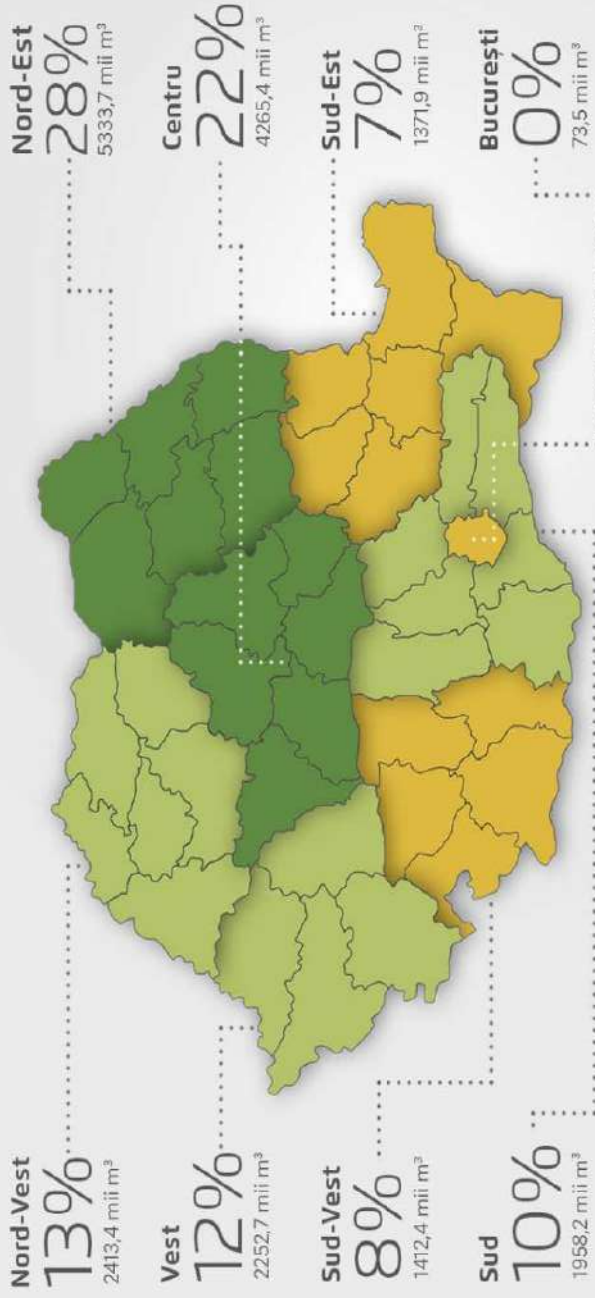
www.poca.ro

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOlex (POCA/491/126354)

AGENTIA NAȚIONALĂ DE PRESĂ
AGERPRES

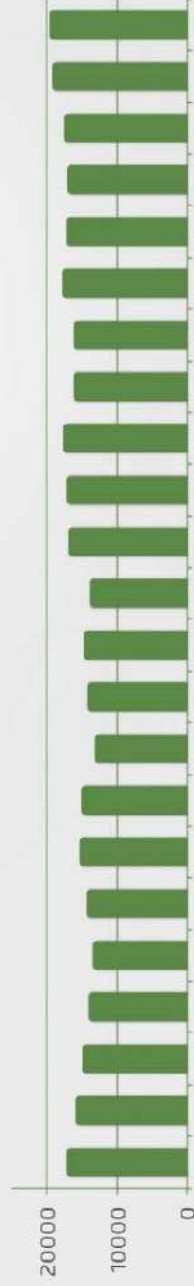

Cât lemn tăiem?

În anul 2012, în România au fost exploatați peste 19 milioane de metri cubi de lemn, dintre care majoritatea în regiunile Centru și Nord-Est, care acoperă jumătate din producția țării.

Aproape 40% din totalul lemnului recoltat a fost din specii de rășinoase, urmate de fag, cu 33% și de stejar, cu 9%.

Producția de lemn a fost cea mai mare din 1990 încoace, când au fost recoltați în total 16,6 milioane de metri cubi de lemn.

19081,2 mii m³

recoltați în 2012

iNFOlex
POCA/491/126354
www.infolex.snsr.ro

www.poca.ro

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

În anul 1973 s-a adoptat **Legea privind protecția mediului înconjurător** (nr. 9 din 20 iunie 1973), care, la acea dată, a situat România printre primele țări din lume care dispuneau de o **lege-cadru** în acest domeniu.

Pentru coordonarea și îndrumarea unitară a activităților de protecție a mediului înconjurător, în anul 1974 s-a înființat **Consiliul Național pentru Protecția Mediului Înconjurător**.

La nivelul județelor și al Municipiului București au fost înființate comisii pentru protecția mediului înconjurător, subordonate fostelor consilii populare județene și, respectiv, al Municipiului București.

Sub același impuls, a aparut **Legea apelor în 1974, Legea fondului funciar și sistematizării teritoriului și a localităților urbane și rurale, Legea privind conservarea, protejarea și dezvoltarea pădurilor, exploatarea lor rațională, economică și menținerea echilibrului ecologic** (Legea nr. 2/1987).

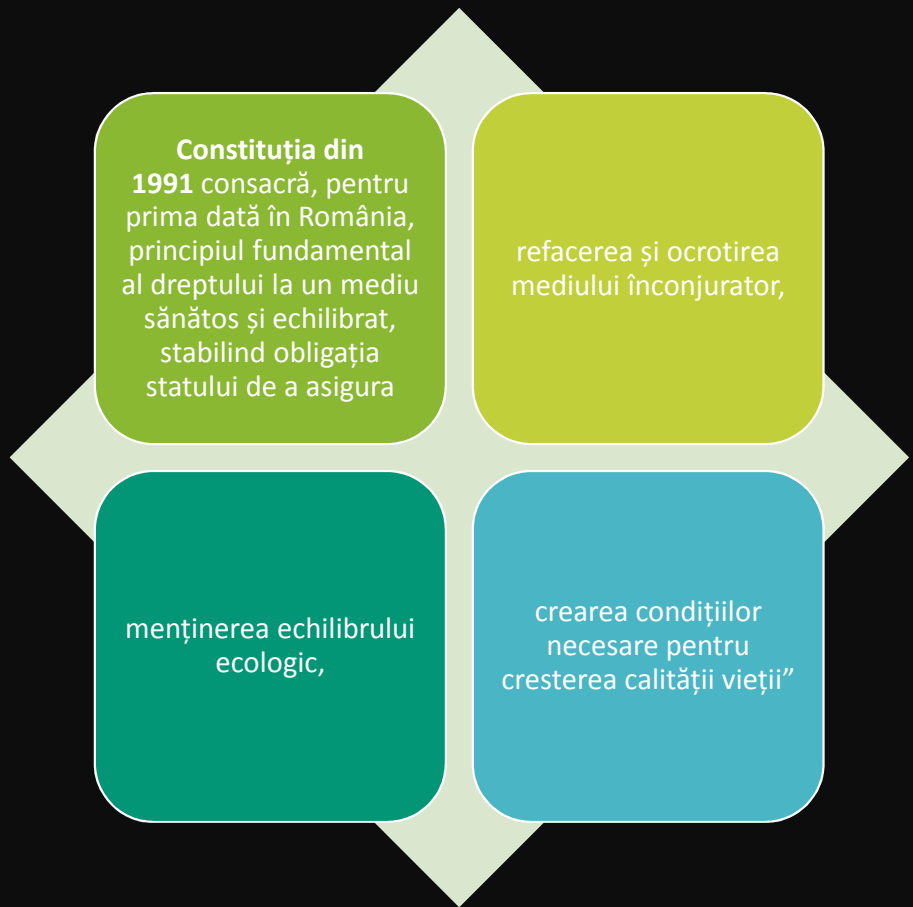

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsh.ro

www.poca.ro

Prin Hotararea Guvernului nr. 264 din aprilie 1991 s-a înființat **Ministerul Mediului** - autoritate controlată de stat, care organizează cadrul instituțional, dezvoltă, îndrumă și perfecționează activitatea de protecție a mediului la scară națională.

Finanțat prin Programul Operațional Dezvoltare Administrativă 2014-2020
Proiect nr. POCA/491/126354
Proiect de dezvoltare administrativă și transparență

- Convenția UNESCO din 16 noiembrie 1972 privind patrimoniul cultural și natural (Decretul nr. 187/1990)
- Convenția de la Ramsar, din februarie 1971, privind zonele umede de importanță internațională, cu inscrierea Deltei Dunării ca obiectiv al acestor tratate.
- adoptată Legea nr. 82/1993 privind constituirea Rezervației biosferei Delta Dunării.

POCA/491/126354

INFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.ro

www.poca.ro

În contextul Legii de revizuire a Constituției din 1991 (nr. 429/2003), în Titlul II al acesteia a fost introdus un articol nou (nr. 35) intitulat “Dreptul la un mediu sănătos”, prin care s-a statuat că:

→ ”(1) Statul recunoaște dreptul oricărei persoane la un mediu înconjurător sănătos și echilibrat ecologic;

→ (2) Statul asigură cadrul legislativ pentru exercitarea acestui drept;

→ (3) Persoanele fizice și juridice au îndatorirea de a proteja și a ameliora mediul înconjurător”.

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrarea publică și sisteme juridice accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (București, România)

i N F O L e x

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsh.ro

www.poca.ro

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: INFOLex (POCA/491/126354)

- Modul în care este plasat art. 35 în structura Titlului II al Constituției, ne permite să tragem concluzia că prevederile sale reprezintă sediul principal al reglementării constituționale a acestui drept. Ele sunt completate cu prevederile art. 44 (7), referitoare la dreptul de proprietate, potrivit cărora “Dreptul de proprietate obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului ...”, precum și cu cele ale art. 135 (2) lit. e., conform cărora statul trebuie să asigure, printre altele, și “refacerea și ocrotirea mediului inconjurator, precum și refacerea echilibrului ecologic”. Semnificațiile acestor texte constituționale se completează reciproc.

INFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsr.ro

www.poca.ro

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

Perspectivile desavarsirii tranzactiei spre economia de piata si integrarea tarii in structurile euroatlantice, respectiv NATO si Uniunea Europeana confera o serie de particularitati evolutiei dreptului mediului. In acest context s-a adoptat Ordonanta de Urgenta a Guvernului nr. 195/2005 (publicata in Monitorul Oficial nr. 1196 din 30 decembrie 2005), privind protectia mediului care abroga Legea protectiei mediului nr. 137/1995 precum si orice alte dispozitii contrare.

Prin aceasta reglementare cadru se contureaza si se afirma o schimbare substantiala a dreptului intern, deopotriva cantitativa si calitativa, datorita abordarii integratoare si asumarii obiectivelor dezvoltarii durabile si a transpunerii acquis-ului comunitar de mediu.

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsh.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente

Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

- Prielnic pentru România ar fi adoptarea unui Cod al mediului, asemănător celor din Franța, Suedia, Olanda, Finlanda s.a., ca act legislativ atotcuprinzător, sistematizat, cu un caracter integrator și un mecanism capabil să receptioneze noile reglementări interne, comunitare și internaționale.
- Ordonanța nr. 195/2005 are, prin excelență, un caracter tranzitoriu, necesar perioadei actuale, adică acela de a desăvârși adaptarea dreptului intern al mediului la exigentele dreptului comunitar.

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsh.ro

www.poca.ro

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iFOLex (POCA/491/126354)

Actuala reglementare constituțională folosește, pentru a desemna acest nou drept fundamental, expresia **“dreptul la un mediu sănătos și echilibrat ecologic”**.

- Formularea exprima statutul dualist (om-natura) al acestui drept, în sensul ca în timp ce ca drept fundamental al omului la un mediu sănătos el își păstrează esența antropocentrică, ca imperativ pentru un mediu echilibrat ecologic își afirmă o altă, tot atât de importantă, de ordin natural, adică protecția mediului pentru toate ființele vii (inclusiv specia umană) și biosfera în general.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: INFOLex (POCA/491/126354)

Infracțiuni din domeniul mediului

- Sunt acele fapte periculoase, prin săvârșirea cărora se aduc relațiilor sociale a căror ocrotire este condiționată de apărarea factorilor naturali și artificiali ai mediului, atingeri care se concretizează din punct de vedere al consecințelor, într-o pagubă adusă persoanelor fizice și juridice care le administrează, punerea în pericol a sănătății oamenilor, animalelor și plantelor sau producerea de pagube economiei naționale

- Exemple:

- ➔ infracțiuni care încalcă principiul precauției în luarea deciziilor,
- ➔ infracțiuni care aduc atingere principiului prevenirii riscurilor ecologice și a producerii daunelor,
- ➔ infracțiuni care aduc atingere principiului conservării biodiversității,
- ➔ infracțiuni contra mediului înconjurător,
- ➔ infracțiuni care aduc atingere principiului „poluatorul plătește”.

INFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsh.ro

www.poca.ro

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

Constituie infracțiuni următoarele fapte, dacă au fost de natură să pună în pericol viața ori sănătatea umană, animală sau vegetală:

- arderea miriștilor, stufului, tufărișurilor și vegetației ierboase din ariile protejate și de pe terenurile supuse refacerii ecologice;

- poluarea accidentală datorită nesupravegherii executării lucrărilor noi, funcționării instalațiilor, echipamentelor tehnologice și de tratare și neutralizare, menționate în prevederile acordului de mediu și/sau autorizației/autorizației integrate de mediu;

- poluarea prin evacuarea, în atmosferă sau pe sol, a unor deșeuri ori substanțe periculoase;

- producerea de zgomote peste limitele admise, dacă prin aceasta se pune în pericol grav sănătatea umană;

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsh.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

Constituie infracțiuni următoarele fapte, dacă au fost de natură să pună în pericol viața ori sănătatea umană, animală sau vegetală:

- continuarea activității după suspendarea acordului de mediu sau a autorizației, respectiv a autorizației integrate de mediu;

- importul și exportul unor substanțe și preparate periculoase interzise sau restricționate;

- omisiunea de a raporta imediat despre orice accident major de către persoane ce au în atribuții această obligație;

- producerea, livrarea sau utilizarea îngrășămintelor chimice, precum și a oricăror produse de protecție a plantelor neautorizate, pentru culturi destinate comercializării;

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsh.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

Constituie infracțiuni următoarele fapte, dacă au fost de natură să pună în pericol viața ori sănătatea umană, animală sau vegetală:

- nerespectarea interdicțiilor privind utilizarea pe terenuri agricole de produse de protecție a plantelor sau îngrășăminte chimice;

- nesupravegherea și neasigurarea depozitelor de deșeuri și substanțe periculoase, precum și nerespectarea obligației de depozitare a îngrășămintelor chimice și produselor de protecție a plantelor numai ambalate și în locuri protejate;

- producerea sau importul în scopul introducerii pe piață, precum și utilizarea unor substanțe și preparate periculoase fără respectarea prevederilor actelor normative în vigoare și introducerea pe teritoriul României a deșeurilor de orice natură în scopul eliminării acestora;

- transportul și tranzitul de substanțe și preparate periculoase, cu încălcarea prevederilor legale în vigoare;

- desfășurarea de activități cu organisme modificate genetic sau produse ale acestora, fără a solicita și a obține acordul de import/export sau autorizațiile prevăzute de reglementările specifice;

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsh.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente

Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

Constituie infracțiuni următoarele fapte, dacă au fost de natură să pună în pericol viața ori sănătatea umană, animală sau vegetală:

- cultivarea plantelor superioare modificate genetic în vederea testării sau în scop comercial, fără înregistrarea prevăzută de lege;
- provocarea, datorită nesupravegherii surselor de radiații ionizante, a contaminării mediului și/sau a expunerii populației la radiații ionizante, omisiunea de a raporta prompt creșterea peste limitele admise a contaminării mediului, aplicarea necorespunzătoare ori neluarea măsurilor de intervenție în caz de accident nuclear;
- descărcarea apelor uzate și a deșeurilor de pe nave sau platforme plutitoare direct în apele naturale ori provocarea, cu știință, de poluare, prin evacuarea sau scufundarea în apele naturale, direct ori de pe nave sau platforme plutitoare, a unor substanțe ori deșeuri periculoase.
- continuarea activității care a cauzat poluarea după dispunerea încetării acestei activități;
- neluarea măsurilor de eliminare totală a substanțelor și preparatelor periculoase care au devenit deșeuri
- refuzul intervenției în cazul poluării accidentale a apelor și a zonelor de coastă;
- refuzul controlului la introducerea și scoaterea din țară a substanțelor și preparatelor periculoase sau introducerea în țară a culturilor de microorganisme, plante și animale vii din flora și fauna sălbatică, fără acordul eliberat de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului.

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsh.ro

www.poca.ro

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente

Sanctiuni

(1) Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor prevăzute la art. 96 se realizează de:

- a) comisari și persoane împuternicite din cadrul Gărzii Naționale de Mediu și Administrației Rezervației Biosferei Delta Dunării";
- b) autoritățile administrației publice locale și personalul împuternicit al acestora;
- c) Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare, Ministerul Apărării Naționale și Ministerul Administrației și Internelor prin personalul împuternicit, în domeniile lor de activitate, conform atribuțiilor stabilite prin lege.

(2) Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor prevăzute la art. 96 se realizează și de personalul structurilor de administrare și custozii ariilor naturale protejate, numai pe teritoriul ariei naturale protejate administrate.

(3) Dispozițiile art. 96 referitoare la contravenții se completează cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare.

(4) Contravenientul poate achita, pe loc sau în termen de cel mult 48 de ore de la data încheierii procesului-verbal ori, după caz, de la data comunicării acestuia, jumătate din minimul amenzii prevăzute în actul normativ, agentul constatatator făcând mențiune despre această posibilitate în procesul verbal de constatare și sancționare a contravenției.

(5) Actele de constatare a contravențiilor întocmite de agenții constatatatori din cadrul autorităților prevăzute la alin.

(1) sunt acte procedurale, potrivit reglementărilor legale, cu toate efectele prevăzute de legislația în vigoare.

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsh.ro

www.poca.ro